

2020 – 2

Nieuwsbrief van het Project Levanta-Te in Ruy Barbosa en het Project PODES in Tapiramutá – Mundo Novo – Pintadas. Levanta-Te is een therapeutische leefgroep voor jongeren met een drugsprobleem. PODES is een project voor de sociale inclusie van personen met een beperking. Beide projecten worden gesteund door het Dominiek Savio Instituut te Gits en gesubsidieerd door het Wereldhuis van de Provincie West- Vlaanderen. Indien u deze nieuwsbrief niet wenst te ontvangen volstaat het een mail te sturen naar fransverhelle@gmail.com.

Beste vrienden,

Gisteren heb ik een kort bericht gestuurd over de hachelijke situatie waarin Brazilië zich op dit ogenblik bevindt. Velen hebben op dit bericht gereageerd met bemoedigende woorden. Dat heeft heel veel deugd gedaan. Van harte bedankt hiervoor. Vandaag stuur ik u een artikel van Celso Antonio Favero die een goede analyse maakt van wat er nu bij ons aan het gebeuren is.

Ik het kort komt het hier op neer. Sinds de staatsgreep die presidente Dilma heeft afgezet is de sociale situatie in Brazilië enorm achteruit gegaan. Sociale maatregelen die met veel strijd werden veroverd gedurende jaren zijn op korte tijd afgeschaft. De situatie van de werknemers is zeer onzeker geworden. Zoals ik het gisteren kort uitdrukte: “De bazen zijn weer baas”.

We leven in een extreem rechtse dictatuur die de vrije meningsuiting aan banden legt en de geschiedenis totaal vervalst. Onderwijs en gezondheidszorg gaan snel achteruit en de militairen regeren weer met de harde hand. Zelfs indien president Bolsonaro afgezet wordt kan de situatie nog verergeren. Dan komt Mourão de vice-president, een generaal, aan de macht, en die is nog gevaarlijker dan Bolsonaro want hij is geen idioot . Door het coronavirus wordt deze gevaarlijke politieke situatie nog verscherpt.

Maar toch blijven we hopen. We herinneren ons de spreuk van de overleden kardinaal Evaristo Arns die enorm geleden heeft onder de vorige militaire dictatuur: “De esperança a esperança mas sempre na esperança” Van hoop tot hoop maar altijd in de hoop” Ik hoop u met Pasen beter nieuws te kunnen melden maar nu moeten we eerst doorheen de kruisweg.

Heel Hartelijk. Padre Francisco

COVID-19 IN DE BRAZILIAANSE SAMENLEVING
Een kwestie van leven en dood!

Celso Antonio Favero 22 maart 2020

Volgens de beschikbare gegevens zijn er op dit moment (03/22/2020) in Brazilië

1546 mensen besmet met het Coronavirus, dat zich in alle staten van het land verspreidt, met 25 doden. São Paulo en Rio de Janeiro zijn de staten met het grootste aantal slachtoffers.

Van 21 tot 22 maart is het aantal geïnfecteden met 37% gestegen en het aantal doden met 39%. In Bahia zijn er 49 gevallen van geïnfectede mensen, waarvan 28 in Salvador.

Het eerste geïdentificeerde geval van besmetting, in Brazilië, deed zich eind februari voor. Op 20 maart verklaarde het Ministerie van Volksgezondheid dat de overdracht aan de gemeenschap al een nationaal fenomeen was, hoewel het nog in sommige regio's van het land geconcentreerd bleef.

Gezien deze cijfers en met behulp van statistische modellen verschenen er de laatste dagen op het Internet steeds meer prognoses over de verspreiding van het virus, snelheid en gevolgen, in de verschillende sociale contexten.

Onder de meest rampzalige prognoses zijn er deskundigen die denken dat ongeveer 80% van de Braziliaanse bevolking besmet zou kunnen zijn. Aan de andere kant is er slechts sprake van 1% van de bevolking, wat toch nog zou betekenen dat meer dan 2.000.000 Brazilianen besmet zouden worden. In ieder geval zijn dit alarmerende cijfers.

Om een minimaal juist idee te hebben over de waarschijnlijke gevolgen van het virus voor de Braziliaanse samenleving, is het noodzakelijk om enkele punten in overweging te nemen:

1) dat de Braziliaanse samenleving zeer ongelijk is, segregationistisch en exclusief;

2) dat er de afgelopen vier jaar in Brazilië een krachtig proces van institutionele ontmanteling of deïstitutionalisering heeft plaatsgevonden, dat de beperkte publieke capaciteit die we al hadden om met situaties zoals het Coronavirus om te gaan, heeft vernietigd;

3) dat we lijden onder de sterke beperkingen op het gebied van gezondheidsvoorzieningen (de minister van Volksgezondheid zei gisteren dat in april het Braziliaanse gezondheidssysteem zal ineenstorten), sanitaire basisvoorzieningen (bijna de helft van de huizen in Brazilië hebben geen riolering, en 35 miljoen mensen hebben geen toegang tot drinkwater) en huisvesting (er zijn een groot aantal een- of tweekamerwoningen, met name in de favela's);

4) we hebben een regering die technisch, politiek en intellectueel onvoorbereid is en die zich meer bezighoudt met het behoud van de macht en de economische groei dan met het grote maatschappelijke onrecht.

Volgens het Braziliaanse Instituut voor Geografie en Statistiek (IBGE) eindigde Brazilië het jaar 2019 met een werkloosheidspercentage van 12%, wat neerkomt op meer dan twaalf en een half miljoen werklozen (werklozen zijn de

werknemers die zich in het onderzoeksinterval hebben gemanifesteerd als werkzoekenden) en met een gemiddeld informaliteitspercentage van ongeveer 41,4%.

In Noordoost-Brazilië en met name in Bahia en Salvador zijn deze cijfers nog beangstigender.

Volgens de gegevens van het BIM zelf bedraagt de werkloosheidsgraad in het noordoosten 14,5%.

In Salvador bedraagt de werkloosheid volgens onderzoek van SEI/DIEESE 25,4%, wat neerkomt op meer dan 500.000 mensen. In verband met Salvador is de informaliteitsgraad hoger bij vrouwen en de zwarte bevolking. Bovendien is het inkomen per hoofd van de bevolking gelijk aan de helft van het inkomen van de zwarte persoon.

Deze ongelijkheid ten opzichte van de arbeidsmarkt is zowel segregationistisch als racistisch.

De kaart van de stad Salvador is, net als die van alle grote en middelgrote steden in Brazilië, diep getekend door segregationistische structuren. Ongeveer 1 miljoen 300 duizend mensen in Salvador leven in een staat van armoede en 70 procent van de bevolking van de stad heeft geen eigen huis.

Een groot deel van deze arme bevolking woont in favela's, verspreid over de stadsplattegrond en concentreert zich voornamelijk in de buitenwijken. Er zijn ook, het is waar, de zogenaamde straatbewoners, ongeveer 14 duizend mensen in Salvador, die in de buitenwijken en het centrum van de stad wonen.

In de periferie zijn het gebrek aan water en sanitaire voorzieningen, naast het gebrek aan voedsel, de school, de gezondheidszorg en de hoopjes hutten die vaak maar één ruimte hebben, opvallende kenmerken van een toch al uiterst gewelddadige realiteit. Reeds geografisch en raciaal verstoten worden ze tevens ook uitgesloten van de alle basisrechten, en in de eerste plaats van het recht om als mens erkend te worden.

Dit portret van Salvador is in mindere of meerdere mate een portret van Brazilië: ongelijk, segregationistisch en exclusief. Vandaag is in een krant van Rio de Janeiro het eerste geval van het Coronavirus in de favela van de stad gemeld.

De grote angst, gezien de structuren van deze stedelijke agglomeraties, is de omvang van de catastrofe die vanaf dit moment zou kunnen plaats grijpen.. Er is, in ieder geval aan de horizon, geen enkele strategie om de nakende verspreiding van het virus in te dammen.

Bovendien hebben de tot nu toe gevolgde strategieën (om iedereen in huis te houden) geen impact als men rekening houdt met het grote aandeel werknemers op de informele markt en/of de bewoners van de gemarginaliseerde woonsituaties, de favelas.

Het tweede punt waarover we moeten praten is het proces dat we de afgelopen vijf jaar in Brazilië hebben meegemaakt en dat we de-institutionalisering of de ontmanteling van geïnstitutionaliseerde systemen van rechten kunnen noemen.

De arbeidshervorming, begonnen tijdens de regering Michel Temer en voortgezet door de regering Jair Bolsonaro, heeft tot nu toe de meest catastrofale gevolgen voor de samenleving gehad. Er is een vorm van wettelijke erkenning van de arbeid in omstandigheden die lijken op slavenarbeid. Precariteit (ook wel uberisatie genoemd), de ontmanteling van rechten, de bijna absolute overheersing van het kapitaal over de arbeid werd de norm.

Naast het brede scala aan rechten dat met de arbeidshervorming is opgeofferd, zijn er verschillende andere geproduceerd, op gebieden als onderwijs, gezondheidszorg en sociale bijstand.

Op het gebied van de gezondheid, bijvoorbeeld, is er naast de vernietiging van het Mais Médico-programma (Meer Dokters), dat door de eisen van de sociale bewegingen in 2013 tot stand is gekomen, ook sprake van een grondige ontmanteling van het Openbaar Gratis Gezondheidsstelsel (SUS Sistema Único de Saúde), dat naar de particuliere sector is verschoven en getransformeerd tot duur betaalde gezondheidszorg; (Koopwaar - Merchandise).

Volgens het huidige Braziliaanse persbericht heeft Brazilië in de afgelopen 10 jaar 34.500 bedden verloren, waarvan de meeste van SUS. Ook het aantal vacatures op de IC (Intensive Care-Intensieve Zorgen) is aanzienlijk gedaald.

Het is belangrijk te vermelden dat deze ontmanteling, die het rechtensysteem van de arme bevolking diepgaand heeft aangetast, ook de eigen institutionele controle van de staat in het middelpunt heeft geplaatst, met als doel het marktmechanisme als een absolute entiteit te hanteren..

Om te besluiten mogen we beweren dat we vandaag de dag in Brazilië een regering hebben die technisch, politiek en intellectueel onvoorbereid is en die zich meer bezighoudt met het behoud van haar macht en met economische groei dan met het grote sociale kwaad, zoals het Coronavirus.

Terwijl de feiten aantonen dat het Coronavirus moet worden behandeld als een kwestie van leven of dood, wenden de heersers van dit land zich elke dag tot hun volgelingen, fanatici en blinden zoals hijzelf (zij lijden aan witte blindheid, zoals de schrijver Saramago zou zeggen), en verkondigen dat het Coronavirus niets meer is dan een simpele griep.

Dit is een probleem dat we dringend moeten oplossen en dat zich, zo lijkt het, niet beperkt tot Brazilië. Anderzijds ontstaat er over de hele wereld een nieuwe kijk op de plaats en de rol van de staat in de samenleving.